

СЕКЦІЯ 4 СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ НАПРЯМКІВ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

*Бойко О.М., к.е.н., с.н.с.,
провідний науковий співробітник
відділу інноваційної політики, економіки
та організації високих технологій,
ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», м. Київ*

ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ІНКУБАТОРІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

В умовах сьогодення військова агресія РФ проти України, розпочата 24 лютого 2022 р. зумовила не лише значні втрати військових та цивільних громадян України, а й руйнування інфраструктури. Це призвело до скорочення функціонування промисловості майже за всіма видами економічної діяльності, тому на разі актуальним є питання відновлення країни, що потребує залучення значних фінансових ресурсів. Тому на нашу думку увагу необхідно акцентувати на розвитку бізнес-інкубатора, який являє собою «структуру, що спеціалізується на створенні сприятливих умов для виникнення ефективної діяльності малих інноваційних організацій, що реалізують оригінальні науково-технічні ідеї» [1]. Інноваційна організація залежно від технологічного профілю купує або орендує у інкубатора набір інноваційних послуг, обов'язковою складовою якого є оренда приміщення, виробничої площі та офісу. Виробничі приміщення на кожному інноваційну організацію мають площу близько 150 м². У разі, якщо приміщення використовуються не за призначенням, то обмовляється можливість дострокового розірвання договору. Не допускається передавання приміщень в суборенду.

Інкубаційний період організації-клієнта триває від 2-5 років. Після закінчення даного терміну інноваційна організація покидає інкубатор і починає самостійну діяльність. Бізнес-інкубатор виконує наступні функції [2-3]:

– забезпечення систем підтримки інноваційних організацій за рахунок надання матеріальної (надання на пільгових умовах приміщень, місця в офісі, устаткування (лабораторного та офісного), дослідного виробництва, рекламних, інформаційних, консультаційних послуг та ін.) і нематеріальної (забезпечення доступу початківців і невідомих широкому колу підприємців та малих організацій до інтелектуального потенціалу, зв'язків з органами влади, великими корпораціями, розроблення рекомендацій та гарантії доступу до фінансових джерел) підтримки;

– досягнення успішної стратегії комерціалізації сприятливих умов на початковому етапі становлення організації здійснює підготовку до роботи в ринкових умовах. За час перебування інноваційної організації в бізнес-інкубаторі вона повинна досягти успіху – розмістити виробництво, знайти перших покупців, отримати перші заявки і підписати перші контракти.

На нашу думку необхідно зазначити, що між бізнес-інкубаторами існують «національні відмінності». Особливості «американських» бізнес-інкубаторів полягають у залученні програми підтримки широкого кола підприємництва, прагнення забезпечити обов'язкове зростання малої організації в середню, а згодом і у велику організацію, а риси «європейських» бізнес-інкубаторів – у тому, що в їх створенні беруть участь великі корпорації, спостерігається великий рівень спеціалізації, орієнтація на наукомісткий бізнес. Так наприклад, в Італії великі підприємства з одного боку зацікавлені в розвитку бізнес-інкубаторів, оскільки дають їм можливість звільнитися від зайвої робочої сили завдяки відділенню нових фірм і переходу в них частини співробітників, а з іншого боку – отримують доступ до нових технологій, які розробляються безпосередньо в бізнес-інкубаторі. Великий бізнес розглядає сектор малого підприємництва як свого партнера, якому властива особлива динаміка розвитку і швидка реакція на зміни ринку. Розвиток аналогічних структур у Фінляндії свідчить про те, що бізнес-інкубатори є

ефективним інструментом створення нових фірм, робочих місць та засобом розширення співпраці між підприємствами, навчальними закладами. У Швеції функціонують внутрішні бізнес-інкубатори, які створені великими підприємствами з метою стимулювання нових ідей, інновацій, а також розробки і впровадження внутрішніх бізнес-проектів. Слід зазначити, що окремі проекти можуть бути реалізовані в межах великого підприємства, однак більшість фірм відокремлюються від нього за умов, коли бізнес-проект не пов'язаний з основним напрямком діяльності.

Практично у всіх розвинених країнах світу бізнес-інкубатори користуються підтримкою держави, яка здійснює фінансування програм з розвитку малих форм підприємництва, особливо в науково-технічній сфері. Найбільш привабливою рисою бізнес-інкубаторів в сучасних ринкових умовах є те, що вони можуть не лише сприяти розвитку підприємництва в регіонах, але й бути використані у якості інструменту розвитку регіональних виробничих, інтелектуальних та інших ресурсів, які не знайшли застосування. Отже, бізнес-інкубатори здатні стати інструментом конверсії великих і неконкурентних виробничих потужностей в секторі малої економіки, а модель бізнес-інкубатора може бути направлена на вирішення таких актуальних завдань, як розвиток підприємництва та конкурентного середовища, створення робочих місць і зниження соціальної напруженості, розукрупнення виробництв і розвиток певних галузей промисловості в сфері малого бізнесу, розвиток нерухомості та ресурсів.

Держава в воєнний та повоєнний періоди зацікавлена у створенні бізнес-інкубаторів на території України, оскільки їх функціонування сприятиме:

- здійсненню структурної перебудови реального сектору економіки за рахунок розвитку наукоємних і високотехнологічних виробництв;
- посиленню інноваційної активності промислових підприємств за рахунок кооперації між науково-дослідним та виробничим сектором, розвитку державно-

приватного партнерства в інноваційній сфері, залученню висококваліфікованих кадрів, розвитку аутсорсінгу та ін.;

– розвитку міжрегіональних зв'язків за рахунок державної підтримки створення та функціонування кластерів та усунення диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів.

Список використаної літератури:

1. Івашова Н., Авраменко А. Види бізнес-інкубаторів та стан їхнього розвитку в Україні URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/18592889.pdf>.
2. Мачуський В. Бізнес-інкубатор як об'єкт інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва: правовий статус і класифікація URL: <https://www.businesslaw.org.ua/business-incubator-2/>
3. Савченко В., Долгополов М. Бізнес-інкубатори як інструмент державної підтримки розвитку малого підприємництва. *Науковий вісник Полісся*. 2016. № 4 (8). Ч. 2. С. 202-207.

*Васильєв А.С.,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків*

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО НАПРЯМКУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Розробка стратегії розвитку та її ефективна імплементація є основою стратегічного управління кожного підприємства. В умовах глобалізації головним завданням стає не оперативне реагування на поточні зміни зовнішнього середовища, а формування стратегічного бачення майбутнього підприємства. На формування стратегії підприємства безпосередньо впливає його конкурентоспроможність на ринку. Висока конкурентоспроможність підприємства визначається кількістю споживачів, які повертаються до продукції цього підприємства. При цьому повинні бути відсутніми або наявними в мінімальній кількості рекламації до підприємства від споживачів, партнерів по бізнесу,